

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Διάκριση Δικαστηρίων

Τα δικαστήρια διακρίνονται σε διοικητικά, πολιτικά και ποινικά.

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας και τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια υπάγονται οι διοικητικές διαφορές.

Στα πολιτικά δικαστήρια υπάγονται οι ιδιωτικές διαφορές, καθώς και υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας.

Στα τακτικά ποινικά δικαστήρια ανήκει η τιμωρία των εγκλημάτων και η λήψη όλων των μέτρων που προβλέπουν οι ποινικοί νόμοι.

Α΄ Πολιτικά Δικαστήρια

Πολιτικά δικαστήρια είναι:

- α) Τα Ειρηνοδικεία
- β) Τα Πρωτοδικεία
- γ) Τα Εφετεία
- δ) Ο Άρειος Πάγος

α) Ειρηνοδικεία

Στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο μπορείτε να προσφύγετε:

α) Εάν έχετε διαφορές με κάποιον που μπορεί να αποτιμηθούν σε χρήματα και η αξία του αντικειμένου τους είναι μέχρι 5.900 ευρώ (αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο του τόπου που κατοικεί ο εναγόμενος).

β) Εάν είστε ιδιοκτήτης ακινήτου μισθωμένου με μίσθωμα μέχρι 290 ευρώ το μήνα και θέλετε να κάνετε αγωγή στο μισθωτή για απόδοση του μισθίου επειδή καθυστέρησε τα ενοίκια από δυστροπία ή επειδή έληξε ο χρόνος μίσθωσης.

γ) Εάν έχετε διαφορές με κάποιον επειδή σας προκάλεσε καταστροφή σε δέντρα, κτήματα κ.λ.π. ή έχει κάνει επιβλαβείς εγκαταστάσεις στο γειτονικό σας ακίνητο ή απειλείστε από πτώση της ετοιμόρροπης οικοδομής του ή σκάβει κοντά στα θεμέλια του σπιτιού σας ή με τις επισκευές που κάνει στο ακίνητό του ενοχλεί ή για κανονισμό ορίων οικοπέδων ή φραχτών ή χρήσης μονοπατιών ή τρεχούμενου νερού ή ζητάτε ευθύνη από ξενοδόχο για πράγματα που χάσατε ως πελάτης του ξενοδοχείου του ή ζητάτε αποζημίωση ή τα έξοδά σας αν ήσασταν σε κάποια δίκη μάρτυρας ή διερμηγέας.

δ) Εάν σας ζητάνε ένορκη βεβαίωση για ν' αποδείξετε κάποιο γεγονός (για να εκδοθεί η ένορκη βεβαίωση χρειάζονται και δύο μάρτυρες).

ε) Εάν πέθανε κάποιος συγγενής σας και έχετε λόγο να σφραγισθεί η κατοικία του ή αργότερα, ζητάτε την αποσφράγιση (Η σφράγιση γίνεται μέσω του αστυνομικού τμήματος ενώ η αποσφράγιση απευθείας).

στ) Εάν έχετε διαφορές από συναλλαγματικές ή επιταγές για ποσό μέχρι 5.900 ευρώ (ο ειρηνοδίκης εκδίδει διαταγές πληρωμής, διατάζει δηλαδή την πληρωμή σας από το οφειλέτη).

ζ) Εάν ζητάτε τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος των δικαιωμάτων σας κ.λ.π. και η κύρια υπόθεση υπάγεται στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου.

Στο ειρηνοδικείο, σε περίπτωση ασφαλιστικών μέτρων, για να εμποδιστεί κάποιος κίνδυνος που επίκειται, μπορείτε να παρουσιαστείτε μόνος σας, χωρίς να έχετε πληρεξούσιο δικηγόρο.

Αποφάσεις ειρηνοδικείων που είναι για ποσό μέχρι 880 ευρώ δεν μπορείτε να τις προσβάλετε σε ανώτερο δικαστήριο, παρά μόνο στον Άρειο Πάγο με αναίρεση.

β) Μονομελή Πρωτοδικεία

Στα αρμόδια μονομελή πρωτοδικεία μπορείτε να προσφύγετε μεταξύ άλλων και:

α) Εάν είστε συγγενής ανηλίκου παιδιού και διαπιστώνετε ότι οι γονείς του δεν έχουν ή δεν μπορούν να ασκήσουν την επιβαλλόμενη γονική μέριμνα σ' αυτό.

Μπορείτε να ζητήσετε από το δικαστήριο να αποφασίσει για την επιτροπεία και την επιμέλεια του ανηλίκου και να ορίσει το εποπτικό συμβούλιο και τον επίτροπο.

β) Εάν έχετε διαφορές που η αξία του αντικειμένου τους είναι πάνω από 5.900 ευρώ.

γ) Εάν έχετε διαφορές με κάποιον ανεξάρτητα από χρηματική αξία, από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή είστε επαγγελματίας ή βιοτέχνης και έχετε διαφορές με συνάδελφο ή πελάτη σας ή διαφορές από συλλογική σύμβαση εργασίας ή από ασφαλιστικές σχέσεις ή για την αμοιβή δικηγόρων, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών, γιατρών, οδοντογιατρών, κτηνιάτρων, μαιών, μηχανικών, χημικών, μεσιτών, διαιτητών, εκτελεστών διαθηκών, εκκαθαριστών, πραγματογνωμόνων, διαιτητών ή εκτιμητών, ή για πληρωμή ασφαλιστών ή για τον καθορισμό διατροφής ή δαπανών τοκετού και διατροφής άγαμης μητέρας ή για ζημιές από αυτοκίνητο.

δ) Εάν είστε γονιός και έχετε διαφορές με το ή τη σύζυγό σας για την άσκηση της γονικής μέριμνας ή την επικοινωνία σας με το παιδί σας.

ε) Εάν είστε ιδιοκτήτης ορόφου ή διαμερίσματος και έχετε διαφορές με τους άλλους συνιδιοκτήτες ή με το διαχειριστή και

στ) Εάν ζητάτε τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και η κύρια υπόθεση δεν υπάγεται στο ειρηνοδικείο. Στο Μονομελές Πρωτοδικείο εξάλλου υπάγονται όλες οι υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας (π.χ. βεβαίωση γέννησης ή γάμου με σκοπό τη σύνταξη ληξιαρχικής πράξης, εγγραφή σωματίου, διορισμός κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς).

γ) Πολυμελή Πρωτοδικεία

Μπορείτε να προσφύγετε στα πολυμελή πρωτοδικεία:

α) Για διαφορές για τις οποίες δεν είναι αρμόδια τα ειρηνοδικεία ή τα μονομελή πρωτοδικεία.

β) Εάν θέλετε να κάνετε έφεση κατ' αποφάσεως ειρηνοδικείου. (Η έφεση γίνεται στο πολυμελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το ειρηνοδικείο που έβγαλε την απόφαση).

Στο πολυμελές πρωτοδικείο δεν μπορείτε να παρουσιαστείτε ως διάδικος μόνος σας, πρέπει πάντα να έχετε δικηγόρο.

δ) Εφετεία

Εάν δεν είστε ικανοποιημένος από απόφαση μονομελούς ή πολυμελούς πρωτοδικείου μπορείτε να κάνετε έφεση στο εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το πρωτόδικο δικαστήριο. Έφεση μπορείτε να κάνετε μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επίδοση της πρωτόδικης απόφασης αν ζείτε στην Ελλάδα σε γνωστή διεύθυνση ή μέσα σε εξήντα (60) ημέρες αν ζείτε στο εξωτερικό ή έχετε άγνωστο τόπο διαμονής.

ε) Άρειος Πάγος

Ο Άρειος Πάγος είναι το ανώτατο δικαστήριο στον κλάδο των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων της χώρας. Στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του περιλαμβάνονται τόσο η εποπτεία των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων όσο και η εκδίκαση πολιτικών και ποινικών υποθέσεων.

Εισαγγελία

Στο χώρο των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων λειτουργεί η «Εισαγγελία» η οποία είναι δικαστική αρχή ανεξάρτητη από τα δικαστήρια και την εκτελεστική εξουσία.

Δρα ενιαία και αδιαίρετα και έχει ως αποστολή την τήρηση της νομιμότητας, την προστασία του πολίτη και τη διαφύλαξη των κανόνων της δημόσιας τάξης.

Η τοπική αρμοδιότητα της εισαγγελίας συμπίπτει με την του δικαστηρίου στο οποίο λειτουργεί.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις για αστικές υποθέσεις:

- Τα έξοδα της δίκης τα προκαταβάλλει εκείνος που προκαλεί τη δίκη, τα πληρώνει όμως τελικά εκείνος που χάνει την υπόθεση.
- Εάν δεν γνωρίζετε δικηγόρο για να αναλάβει την υπόθεσή σας μπορείτε να απευθυνθείτε στο δικηγορικό σύλλογο της περιοχής σας.
- Εάν είστε άπορος και δεν έχετε δυνατότητα να αντιμετωπίσετε τα έξοδα μιας δίκης, κάνετε αίτηση στο ειρηνοδικείο του τόπου κατοικίας σας ή στο δικαστήριο που σας αφορά για να έχετε, εφόσον κριθείτε από δικαστή ως άπορος, δωρεάν δικαστική βοήθεια και παρουσία δικηγόρου.

Η αίτησή σας πρέπει να συνοδεύεται με:

- α) Πιστοποιητικό του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας που κατοικείτε για την οικονομική και επαγγελματική σας κατάσταση.
 - β) Πιστοποιητικό του εφόρου της περιοχής που κατοικείτε, από το οποίο να αποδεικνύεται αν έχετε υποβάλει δήλωση εισοδημάτων στην Οικονομική Εφορία.
- Εάν σας καλούν να εξεταστείτε ως μάρτυρας πρέπει να σας επιδοθεί η κλήση τουλάχιστον τρεις ημέρες πριν από την ημέρα που πρόκειται να εξεταστείτε. Έχετε υποχρέωση να πάτε και να καταθέσετε για τα πραγματικά γεγονότα που γνωρίζετε.

Εάν δεν προσέλθετε αδικαιολόγητα, ο δικαστής θα σας καταδικάσει να πληρώσετε τα έξοδα που προξενήθηκαν από την απουσία σας και, ενδεχομένως, σε χρηματική ποινή.

Εάν προσέλθετε αλλά αρνηθείτε να καταθέσετε, μπορεί να καταδικασθείτε σε χρηματική ποινή.

Έχετε δικαίωμα να αρνηθείτε να εξεταστείτε ως μάρτυρας στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Εάν είστε κληρικός ή δικηγόρος ή συμβολαιογράφος ή γιατρός ή φαρμακοποιός ή νοσοκόμος ή μαία ή βοηθός ενός από τους προαναφερθέντες ή σύμβουλος ενός διαδίκου και πρέπει να καταθέσετε για γεγονότα που μάθατε κατά την άσκηση του επαγγέλματός σας.

β) Εάν είστε συγγενής ή σύζυγος (και τέως) ή μνηστήρας ενός διαδίκου.

- Εάν θέλετε να αναγνωρισθεί η ύπαρξη ή ανυπαρξία ή ακύρωση του γάμου σας ή του γάμου άλλων εφόσον έχετε έννομο συμφέρον, πρέπει να κάνετε αγωγή κατά του συζύγου σας ή, αν έχει πεθάνει, κατά των κληρονόμων του. Εάν είστε τρίτος θα κάνετε αγωγή και κατά των δύο συζύγων.
- Εάν είστε διάδικος σε εργατική διαφορά στο μονομελές πρωτοδικείο ή στο ειρηνοδικείο (ανάλογα με το ποσό της αγωγής) μπορείτε να παραστείτε μόνος σας χωρίς δικηγόρο ή με δικηγόρο ή να μην πάτε και να σας εκπροσωπήσει πληρεξούσιος δικηγόρος.

Β' Ποινικά Δικαστήρια

Ποια είναι τα ποινικά δικαστήρια:

- α) Πταισματοδικεία.
- β) Πλημμελειοδικεία (μονομελή και τριμελή).
- γ) Δικαστήρια ανηλίκων (μονομελή και τριμελή).
- δ) Τριμελή εφετεία πλημμελημάτων.
- ε) Τριμελή εφετεία κακουργημάτων.
- στ) Πενταμελή εφετεία.
- ζ) Μικτά ορκωτά δικαστήρια (πρωτοβάθμια) (ΜΟΔ).
- η) Μικτά ορκωτά εφετεία (ΜΟΕ) και
- θ) Άρειος Πάγος, ως ακυρωτικό.

Στο πταισματοδικείο εκδικάζονται τα αδικήματα που χαρακτηρίζονται ως πταίσματα. Ο πταισματοδίκης ενεργεί προανάκριση για πλημμελήματα, καθώς και προκαταρκτική εξέταση ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα.

Κάθε ειρηνοδικείο είναι ως ποινικό δικαστήριο, και πταισματοδικείο, ενώ κάθε δικαστήριο πρωτοδικών είναι, ως ποινικό δικαστήριο, και πλημμελειοδικείο.

Αρμόδιο δικαστήριο να εκδικάσει την έφεσή σας κατ' αποφάσεων πταισματοδικείου είναι το μονομελές πλημμελειοδικείο.

Στο μονομελές πλημμελειοδικείο δικάζονται τα πλημμελήματα που τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών ή με χρηματική ποινή οποιουδήποτε ποσού, πλην ορισμένων εξαιρέσεων (έκδοση ακάλυπτης επιταγής, μη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών κ.λ.π.) και οι εφέσεις κατ' αποφάσεων των πταισματοδικείων.

Στο τριμελές πλημμελειοδικείο δικάζονται τα πλημμελήματα που δεν υπάγονται στο μονομελές πλημμελειοδικείο, τα πταίσματα ορισμένων προσώπων

(νομαρχών, δικηγόρων κ.λ.π.) και οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών πλημμελειοδικείων.

Αρμόδιο δικαστήριο να εκδικάσει την έφεσή σας κατ' αποφάσεων πλημμελειοδικείου είναι το τριμελές εφετείο πλημμελημάτων.

Τα κακουργήματα εκδικάζονται στα τριμελή εφετεία κακουργημάτων και στα μικτά ορκωτά.

Οι εφέσεις κατά αποφάσεων των τριμελών εφετείων κακουργημάτων και των μικτών ορκωτών επί κακουργημάτων εκδικάζονται στα πενταμελή εφετεία και τα μικτά ορκωτά εφετεία αντιστοίχως.

Ο Άρειος Πάγος, ως ακυρωτικό δικαστήριο, δικάζει τις αιτήσεις αναίρεσεως κατά των αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων και κατά ορισμένων βουλευμάτων.

Ποινές

Οι ποινές που προβλέπει ο ισχύων Ποινικός Κώδικας για τα πταίσματα, τα πλημμελήματα και τα κακουργήματα είναι οι εξής:

- α) Τα πταίσματα τιμωρούνται με κράτηση από μία ημέρα έως ένα μήνα ή πρόστιμο, εκτός αν ο νόμος ορίζει αλλιώς.
- β) Τα πλημμελήματα τιμωρούνται με φυλάκιση από δέκα ημέρες ως πέντε χρόνια ή με χρηματική ποινή.
- γ) Τα κακουργήματα τιμωρούνται με την ποινή της πρόσκαιρης κάθειρξης (από πέντε έως είκοσι χρόνια) και τα βαρύτερα (π.χ. ανθρωποκτονία) με ισόβια κάθειρξη.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις για ποινικές υποθέσεις:

Εάν είστε κατηγορούμενος ή πολιτικός ενάγων ή αστικώς υπεύθυνος σε ποινική δίκη και θέλετε να ζητήσετε την εξαίρεση ενός από τους παράγοντες της δίκης (δηλαδή του ανακριτή ή του δικαστή ή του εισαγγελέα ή του γραμματέα) για κάποιο νόμιμο λόγο: π.χ. επειδή είναι συγγενής κάποιου από τα πρόσωπα που παίρνουν μέρος σε αυτή τη δίκη ή που τα αφορά ή επειδή αυτός ο άνθρωπος στην ίδια υπόθεση εξετάστηκε ως μάρτυρας ή γνωμοδότησε ως πραγματογνώμονας ή ως τεχνικός σύμβουλος ή υπήρξε δικηγόρος σε ένα άλλο στάδιο αυτής της υπόθεσης του κατηγορουμένου ή άλλου προσώπου ή ακόμη επειδή σας προκαλεί βάσιμες υπόνοιες μεροληψίας, μπορείτε να ζητήσετε την εξαίρεσή του από τη δίκη με αίτηση που θα υποβάλλετε στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Εάν ζητάτε την εξαίρεση μέλους δικαστηρίου κατά την ώρα της δίκης, το ζητάτε προφορικά και γράφεται στα πρακτικά.

Η αίτηση εξαίρεσης πρέπει να περιέχει:

- α) Τους λόγους της εξαίρεσης διατυπωμένους με σαφήνεια. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να αναφέρονται ειδικά και συγκεκριμένα και στα έγγραφα πληρεξουσιότητας.
- β) Καταγραφή των πραγματικών γεγονότων στα οποία στηρίζονται οι λόγοι εξαίρεσης και
- γ) Αναφορά των μέσων, με τα οποία μπορούν να αποδειχθούν αυτοί οι λόγοι.

Η αίτηση υπογράφεται από εσάς τον ίδιο ή τον ειδικό πληρεξουσιό σας.

Υποχρεωμένος να κινήσει την ποινική δίωξη για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη είναι ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών.

Αν, για οποιοδήποτε λόγο, παραλείψει να το κάνει, έχει δικαίωμα να του δώσει σχετική παραγγελία ο αρμόδιος εισαγγελέας εφετών ή Αρείου Πάγου, ή το Συμβούλιο Εφετών ή ακόμη και ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, μπορεί να αναστείλει την ποινική δίωξη όταν πρόκειται για πολιτικά εγκλήματα ή αν απειλείται από την εκδίκασή τους διαταραχή στις διεθνείς σχέσεις της χώρας μας. Ο Υπουργός, μετά από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, μπορεί να αναβάλει την ποινική δίωξη ή, αν έχει αρχίσει, να ζητήσει την αναστολή της, πριν η υπόθεση φθάσει στο ακροατήριο.

Εάν είστε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα, τα δικαιώματά σας, τόσο στο στάδιο της προανάκρισης όσο και της κύριας ανάκρισης είναι τα εξής:

1. Να παρίστασθε με δικηγόρο την ώρα της απολογίας σας ή όταν εξετάζεστε σε αντιπαράσταση με άλλον κατηγορούμενο ή με μάρτυρα.
2. Να επικοινωνείτε με το συνήγορό σας .
3. Να ζητήσετε να διαβάσετε ή να πάρετε αντίγραφα απ' όλα τα έγγραφα της ανάκρισης ή της προανάκρισης.
4. Να ζητήσετε προθεσμία τουλάχιστον 48 ωρών πριν να απολογηθείτε για να ετοιμάσετε την υπεράσπισή σας .
5. Να αρνηθείτε να απολογηθείτε.
6. Να σας εξηγήσει (υποχρεωτικά) ο ανακριτής όλα τα δικαιώματά σας.

Αν δεν σας επιτρέψουν να κάνετε χρήση ενός από τα παραπάνω δικαιώματά σας μπορείτε να ζητήσετε αναίρεση της διαδικασίας, εφόσον τούτο αποτελεί απόλυτο λόγο ακυρότητας και λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως.

Στο στάδιο της προανάκρισης ή της κύριας ανάκρισης, πρέπει να γνωρίζετε ότι ο αρμόδιος εισαγγελέας έχει δικαίωμα να είναι παρών κατά την ώρα της απολογίας σας ή όταν εξετάζεται κάποιος μάρτυρας.

Εάν είστε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα , έχετε κληθεί για κύρια ανάκριση και δεν έχετε εμφανισθεί, τότε θα εκδοθεί ένταλμα βίαιης προσαγωγής ή σύλληψής σας .

Μάρτυρας

Όταν κληθείτε εγγράφως να καταθέσετε ως μάρτυρας, είστε υποχρεωμένος να προσέλθετε στο δικαστήριο ή στον ανακριτή.

Σε αντίθετη περίπτωση, θα καταδικασθείτε σε πρόστιμο και θα εκδοθεί εναντίον σας ένταλμα βίαιας προσαγωγής .

Μπορείτε να αρνηθείτε κατ' εξαίρεση να καταθέσετε ως μάρτυρας αν :

- 1) Επικαλεσθείτε επαγγελματικό απόρρητο και ορκισθείτε γι' αυτό.
- 2) Ο κατηγορούμενος είναι σύζυγός σας ή εξ' αίματος συγγενής σας μέχρι και β' βαθμού.
- 3) Από την κατάθεσή σας μπορεί να προκύψει ενοχή σας για αξιόποινη πράξη.

Σε κάθε άλλη περίπτωση είστε υποχρεωμένος να καταθέσετε όλα όσα γνωρίζετε για την υπόθεση χωρίς να πείτε ψέματα ή να κρύψετε κάτι, γι' αυτό ο ποινικός κώδικας για το αδίκημα της ψευδορκίας ή της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης προβλέπει ποινή 3μηνών έως 5ετών και 10ημερών έως 2 ετών αντιστοίχως.

Τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής σας, προκειμένου να καταθέσετε ως μάρτυρας, καλύπτονται από την αρχή που σας έχει καλέσει σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Ένορκος

Εάν έχετε κληθεί ως ένορκος σε μικτό ορκωτό δικαστήριο ή σε μικτό ορκωτό εφετείο η παρουσία σας είναι υποχρεωτική εκτός εάν υπάρχει ένας από τους κατωτέρω νόμιμους λόγους:

1. Είστε ασθενής εσείς ή μέλος της οικογένειάς σας, που βεβαιώνεται με σχετικό ιατρικό πιστοποιητικό.
2. Είστε υποχρεωμένος για έκτακτη δημόσια υπηρεσία που βεβαιώνεται από την προϊσταμένη σας Αρχή.
3. Υπάρχει σπουδαίος και διαπιστωμένος λόγος που κάνει αδύνατη την εμφάνισή σας.

Εάν δεν υπάρχει ένας από τους παραπάνω λόγους και απουσιάσετε τότε θα τιμωρηθείτε με χρηματική ποινή από 59 έως 120 ευρώ και για κάθε άλλη απουσία σας μέσα στην χρονική περίοδο που θα έχετε κληθεί ως ένορκος θα πληρώσετε από 88 έως 180 ευρώ ως χρηματική ποινή.

Συνήγορος – Υποχρεωτικός διορισμός

Συνήγορο μπορείτε να διορίσετε όταν έχετε την ιδιότητα είτε του πολιτικώς ενάγοντα (παθόντος) είτε του κατηγορουμένου:

- Στο στάδιο της προδικασίας (μέχρι δύο συνηγόρους).
- Στο ακροατήριο (μέχρι τρεις συνηγόρους).

Εάν αδυνατείτε να ορίσετε συνήγορο μπορείτε να υποβάλετε σχετικό αίτημα στον πρόεδρο του δικαστηρίου.

Εάν κατηγορείσθε για κακούργημα και δεν έχετε συνήγορο τότε ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο και θέτει στην διάθεσή του όλη την δικογραφία.

Αυτόφωρο αδίκημα

Αυτόφωρο είναι το έγκλημα την ώρα που γίνεται ή το έγκλημα που έγινε πρόσφατα. Η πράξη θεωρείται πρόσφατη ιδίως όταν αμέσως μετά από αυτήν, ο δράστης καταδιώκεται και συλλαμβάνεται, αλλά και όταν συλλαμβάνεται οπουδήποτε, έχει όμως αντικείμενα ή ίχνη από τα οποία συμπεραίνεται ότι έκανε το έγκλημα σε πολύ πρόσφατο χρόνο. Σε κάθε περίπτωση το αυτόφωρο διαρκεί έως τα μεσάνυχτα της επόμενης ημέρας από αυτή που τελέσθηκε η πράξη.

Μήνυση

Ποιος καταθέτει τη μήνυση

Μήνυση μπορείτε να καταθέσετε, όταν έχετε αδικηθεί εσείς ο ίδιος (έγκληση) ή αν θέλετε να καταγγείλετε οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπάγγελτα (π.χ. ανθρωποκτονία).

Που κατατίθεται η μήνυση

Τη μήνυση καταθέτετε εσείς ο ίδιος ή τρίτος με ειδικό πληρεξούσιο, απευθείας στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή στο αστυνομικό τμήμα, γραπτά ή προφορικά.

Εντολή ιατροδικαστικής έκθεσης

Εάν έχετε υποστεί σωματική βλάβη, μπορείτε να ζητήσετε από την υπηρεσία που καταθέσατε τη μήνυση να σας χορηγήσει σχετική εντολή εξέτασής σας από την Ιατροδικαστική Υπηρεσία.

Έρευνα στο σπίτι

1) Κατά την διάρκεια της ημέρας

Έρευνα στο σπίτι σας διενεργείται μόνο στις περιπτώσεις που πιθανολογείται βάσιμα ότι τελείται έγκλημα ή πρόκειται να συλληφθεί άτομο που βρίσκεται μέσα σ' αυτό και διώκεται νόμιμα ή αν η έρευνα αποσκοπεί στη βεβαίωση ή διακρίβωση εγκλήματος με τον εντοπισμό ή την ανεύρεση αντικειμένων που σχετίζονται με αυτό.

Ποιόι πραγματοποιούν την έρευνα

Η έρευνα διενεργείται από αστυνομικά όργανα ή υπαλλήλους επιφορτισμένους με αστυνομικά καθήκοντα (ΣΔΟΕ, λιμενική αστυνομία, τελωνειακές αρχές κ.λ.π.).

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, κατά την έρευνα πρέπει να παρεβρίσκεται οπωσδήποτε δικαστικός λειτουργός (εισαγγελέας ή δικαστής).

2) Κατά την διάρκεια της νύχτας

Για να διενεργηθεί έρευνα σε κατοικία κατά τη διάρκεια της νύχτας πρέπει να συντρέχει, εκτός από τις προϋποθέσεις για την διεξαγωγή έρευνας κατά τη διάρκεια της ημέρας, και μια από τις παρακάτω:

α) Να πρόκειται να συλληφθεί πρόσωπο που διώκεται νόμιμα.

β) Να πρόκειται για τη σύλληψη επ' αυτοφώρω κάποιου που διαπράττει μέσα στην κατοικία κακούργημα ή πλημμέλημα.

γ) Να υπάρχει συγκέντρωση σε κατοικία όπου παίζονται κατ' επάγγελμα τυχερά παιχνίδια ή η κατοικία χρησιμοποιείται ως τόπος κατ' επάγγελμα ακολασίας. Επίσης νυχτερινή έρευνα διενεργείται σε οποιοδήποτε δημόσιο χώρο ή χώρο προσιτό σε όλους, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες για τη διακρίβωση εγκλήματος ή εξεύρεση αντικειμένων που σχετίζονται με αυτό. Αν η έρευνα ενεργείται από Αξιωματικό ή Υπαξιωματικό της ΕΛΑΣ πρέπει οπωσδήποτε να παρευρίσκεται δικαστικός λειτουργός.

Μετατροπή ποινής φυλάκισης σε χρηματική

Η ποινή μετατρέπεται σε χρηματική, όταν:

1. Δεν υπερβαίνει τα δύο έτη, εκτός αν κρίνει το δικαστήριο, με αιτιολογημένη απόφασή του ότι η χρηματική ποινή δεν αρκεί για να αποτρέψει το δράστη από το να κάνει άλλες αξιόποινες πράξεις.
2. Κυμαίνεται μεταξύ δύο και τριών ετών, οπότε το δικαστήριο μπορεί αιτιολογημένα να μετατρέψει την ποινή σε χρηματική κατά τη κρίση του.

Γ' Διοικητικά Δικαστήρια

Διοικητικά δικαστήρια είναι:

- α) Διοικητικά πρωτοδικεία.
- β) Διοικητικά εφετεία.
- γ) Συμβούλιο της Επικρατείας.

δ) Ελεγκτικό Συνέδριο.

Πως προσφεύγουμε στα διοικητικά δικαστήρια

Ανάλογα με το είδος της διοικητικής διαφοράς. Επί διοικητικών διαφορών ουσίας ασκείται προσφυγή. Σε περίπτωση αποζημίωσης ασκείται αγωγή. Τα ένδικα αυτά μέσα ασκούνται στα Διοικητικά Πρωτοδικεία.

Επί ακυρωτικών διαφορών ασκείται αίτηση ακυρώσεως, είτε στο Διοικητικό Εφετείο, είτε στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Επί διαφορών των δημοσίων υπαλλήλων ασκείται προσφυγή, είτε στα Διοικητικά Εφετεία ή στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Διοικητικές διαφορές ουσίας

Διοικητικές διαφορές ουσίας είναι εκείνες στις οποίες το Διοικητικό Δικαστήριο αναγνωρίζει την ύπαρξη δικαιώματος ή διαπιστώνει βλάβη ή ζημιά του διοικούμενου από πράξη ή παράλειψη της διοίκησης. Στις περιπτώσεις αυτές αποκαθίσταται η βλάβη και καθορίζεται αποζημίωση.

Ποιες είναι ακυρωτικές διαφορές

Ακυρωτικές διαφορές είναι εκείνες στις οποίες το Διοικητικό Δικαστήριο ελέγχει την νομιμότητα και ακυρώνει την διοικητική πράξη.

Ποιες είναι φορολογικές διαφορές

Κυρίως φορολογικές είναι οι διαφορές που δημιουργούνται από την επιβολή φόρων, τελωνειακών δασμών, τελών και εισφορών δημοτικών φόρων, τελών και εισφορών, οι διαφορές από πράξεις που επιβάλλουν κυρώσεις λόγω παραβάσεως της φορολογικής νομοθεσίας ή από απαίτηση επιστροφής φόρου που καταβλήθηκε από λάθος, χωρίς να οφείλεται ή από ανάκληση φορολογικής δήλωσης.

Στα αρμόδια Διοικητικά Πρωτοδικεία μπορείτε να προσφύγετε:

1. Αν διεκδικείτε χρήματα λόγω κοινωνικής ασφάλισης σε περίπτωση ασθένειας, τοκετού ή θανάτου συγγενικού προσώπου και το ασφαλιστικό σας ταμείο αρνείται να σας ικανοποιήσει το αίτημα.
2. Αν είστε αγρότης και ζητάτε αποζημίωση για τη σοδειά σας που καταστράφηκε από δυσμενείς καιρικές συνθήκες (π.χ. παγετός).
3. Αν είστε εργάτης και έχετε πάθει εργατικό ατύχημα ή είστε άνεργος και γ' αυτό ζητάτε χρήματα από το ασφαλιστικό σας ταμείο.
4. Αν θέλετε να προσβάλετε τα αποτελέσματα των νομαρχιακών ή δημοτικών ή κοινοτικών εκλογών ή των αρχαιρεσιών Ν.Π.Δ.Δ.
5. Αν εργάζεστε στο Δημόσιο ή σε ΟΤΑ ή Ν.Π.Δ.Δ. ως μόνιμος υπάλληλος και έχετε απαιτήσεις που αφορούν διαφορές αποδοχών σας για το μέλλον ή το παρελθόν (όχι σύνταξη).
6. Αν έχετε υποστεί ζημιά από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνου του Δημοσίου, Δήμου ή Κοινότητας (Ο.Τ.Α.) ή άλλου Ν.Π.Δ.Δ.

Στα αρμόδια Διοικητικά Εφετεία μπορείτε να προσφύγετε:

1. Αν θέλετε να προσβάλετε τα αποτελέσματα των νομαρχιακών εκλογών.
2. Αν έχετε διαφορές από διοικητικές συμβάσεις (π.χ. κατασκευές δημοσίων έργων, κρατικών προμηθειών), αφού πρώτα έχετε ασκήσει ένσταση ή αίτηση θεραπείας στην αρμόδια διοικητική αρχή που προβλέπει η σχετική νομοθεσία.

3. Αν είστε δημόσιος πολιτικός υπάλληλος και έχετε διαφορές σχετικά με την υπηρεσιακή σας κατάσταση (ανάλογα με τον βαθμό και την ιδιότητα που έχετε μπορεί να είναι αρμόδιο και το Συμβούλιο της Επικρατείας).

Ένδικα Μέσα

Κατά αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων

Πως προσφεύγουμε σε ανώτερο δικαστήριο (έφεση – αναίρεση), για τις αποφάσεις που έχουν εκδώσει τα πρωτοβάθμια ή τα δευτεροβάθμια δικαστήρια.

Έφεση επιτρέπεται κατά των αποφάσεων των διοικητικών πρωτοδικείων σε διαφορές ουσίας, εκτός από ορισμένες υποθέσεις, όταν η διαφορά είναι μικρότερη ενός ποσού, που σήμερα είναι 590 ευρώ. Για τις αποφάσεις επί ακυρωτικών διαφορών που εκδίδει το εφετείο (π.χ. υπηρεσιακή κατάσταση δημοσίων υπαλλήλων) η έφεση ασκείται στο Σ.τ.Ε.

Αναίρεση στο Συμβούλιο της Επικρατείας επιτρέπεται σε αποφάσεις των Διοικητικών Εφετείων που εκδίδονται κατόπιν εφέσεων επί αποφάσεων των Διοικητικών Πρωτοδικείων.

Που καταθέτουμε τα ένδικα μέσα

Στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

Ένδικα Βοηθήματα

Που καταθέτουμε τα ένδικα βοηθήματα (προσφυγή – αγωγή – αίτηση ακυρώσεως κ.λ.π.)

- α) Αν πρόκειται για φορολογική υπόθεση, θα την καταθέσετε ή θα την επιδώσετε στη φορολογική υπηρεσία που εξέδωσε την πράξη.
- β) Αν πρόκειται για άλλη υπόθεση (ασφαλιστική κ.λ.π.), θα καταθέσετε την προσφυγή σας στη γραμματεία του αρμόδιου πρωτοδικείου.

Αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας

Την αίτηση καταθέτετε ή στη Γραμματεία του Σ.τ.Ε. ή σε οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή.

Στη δεύτερη περίπτωση πρέπει να συνταχθεί πάνω στην αίτηση ακυρώσεως πράξη καταθέσεως, στην οποία να αναφέρονται τα στοιχεία της αρχής στην οποία γίνεται η κατάθεση, το ονοματεπώνυμο και η ιδιότητα του υπαλλήλου που την παραλαμβάνει, η ημερομηνία καταθέσεως και ο αριθμός πρωτοκόλλου. Η πράξη αυτή πρέπει να υπογράφεται από αυτόν που καταθέτει και αυτόν που παραλαμβάνει το δικόγραφο.

Ποιος υπογράφει την αίτηση ακυρώσεως. Παράσταση δικηγόρου κατά τη συζήτηση

Την αίτηση ακυρώσεως μπορείτε να την υπογράψετε και εσείς. Στην περίπτωση αυτή πρέπει κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο να παρασταθεί δικηγόρος, που διορίζεται είτε με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο με ημερομηνία το αργότερο εκείνη της δικασίμου είτε με προφορική δήλωσή σας προς το δικαστήριο.

Ποιος υπογράφει τα ένδικα βοηθήματα και μέσα

Αν την αίτηση ακυρώσεως υπογράψει ο δικηγόρος σας, τότε δεν είναι απαραίτητη η παράσταση δικηγόρου στο ακροατήριο, πρέπει όμως εσείς που υπογράψατε την αίτηση ακυρώσεως να νομιμοποιηθείτε είτε με την κατάθεση στο δικαστήριο πληρεξουσίου είτε με την εμφάνιση και τη δήλωσή σας στο ακροατήριο ότι εγκρίνετε την υπογραφή του δικηγόρου σας.

Ποιος υπογράφει τις λοιπές διαφορές

Για τις υπόλοιπες διαφορές στα διοικητικά πρωτοδικεία και εφετεία είναι υποχρεωτική η υπογραφή του δικηγόρου από δικηγόρο και η παράσταση στο ακροατήριο με δικηγόρο, εκτός από:

- α) Τις διαφορές με αντικείμενο μέχρι 590 ευρώ.
- β) Τις διαφορές μεταξύ ασφαλιστικών οργανισμών και ασφαλισμένων ή των εργοδοτών.
- γ) Τις διαφορές που αναφέρονται στην προσωρινή δικαστική προστασία (αναστολή εκτελέσεως και γενικά ασφαλιστικά μέτρα).

Ελεγκτικό Συνέδριο

Στο δικαστήριο αυτό εκδικάζονται:

- Όλες οι συνταξιοδοτικές διαφορές.
- Υποθέσεις που αναφέρονται σε ευθύνη πολιτικών και στρατιωτικών δημοσίων υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. για κάθε ζημιά που προκλήθηκε στο κράτος από δόλο ή αμέλεια.

Στο δικαστήριο αυτό ελέγχονται:

- Οι δαπάνες του κράτους, των Ο.Τ.Α. και Ν.Π.Δ.Δ. (προληπτικά ή κατασταλτικά).
- Οι συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες το ένα μέρος (αντισυμβαλλόμενος) είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που ο νόμος το εξομοιώνει με το Δημόσιο.
- Οι λογαριασμοί των δημοσίων υπολόγων και των Ο.Τ.Α. καθώς και άλλων νομικών προσώπων που από το νόμο υπάγονται στο καθεστώς αυτό.

Το δικαστήριο αυτό γνωμοδοτεί για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας προκειμένου να θεμελιωθεί συνταξιοδοτικό δικαίωμα.